

tàcola», una iniciativa per il·lustrar i fer ben visible als carrers de les poblacions els episodis de la nostra història. L'objectiu és recuperar la memòria col·lectiva, elaborant, juntament amb historiadors i professionals del món de la comunicació, un web que reculli els murals que hi ha repartits per la nostra geografia. La vall d'Hostoles i d'altres de veïnes van ser escenaris de les revoltes remences, les quals es poden considerar la primera revolta política de la societat catalana. La frase que il·lustra el mural, «El temps de servitud ha acabat», va ser una de les màximes que es pronunciaren arran de la signatura de la Sentència de Guadalupe, que posà fi al conflicte.

>> El mural dedicat a les revoltes remences pintat per Roc Blackblock a les Planes d'Hostoles.

EL GIRONÈS

Text i foto > **DANI VIVERN**

Promotors d'alta volada | Dos activistes culturals que han fet molt per posar Girona en el mapa del món —Josep Tarrés i Elsa Peretti— ens han deixat aquesta primavera, als 91 i 80 anys, respectivament. Tots dos estimaven l'art i el patrimoni, amb prou decisió i fermesa per fer realitat els seus projectes. A Tarrés, Girona li deu la recuperació del Call i, de retop, la revitalització del Barri Vell amb l'atractiu afegit de Temps de Flors. Per cert, tot i la supressió dels espais interiors per la COVID-19, s'ha aconseguit fer una edició prou digna d'aquesta mostra.

La Fundació Nando i Elsa Peretti, amb seu a Roma però amb delegació a Sant Martí Vell, on Peretti residia, també ha ajudat a preservar el patrimoni local: la restauració de l'església de Sant Martí només n'és un petit

exemple, potser no tan conegut com la participació de Peretti al DOR Museum, a Sant Julià de Ramis. El seu emplaçament i, sobretot, la pandèmia han impedit —almenys de moment— que agafés més volada la recent reconstrucció de tot el conjunt fortificat. I més recent és el Premi Nacional de Cultura que ha rebut el polifacètic gironí Narcís Comadira, escriptor, traductor i pintor, juntament amb quatre personalitats més, concedit pel Consell Nacional de la Cultura i de les Arts en la 47a edició del guardó.

Patrimoni antic i art modern | Va augmentant la documentació històrica, abans gairebé patrimoni d'investigadors, i ara disponible telemàticament per al públic. Mig miler de fotos, mil dos-cents documents i d'altres materials del fons de la fàbrica Grober han estat cedits per la família Borrell Martí al Servei de Gestió Documental municipal.

Sense deixar els temes culturals, cal esmentar dues exposicions que els gironins han trobat de força interès, o així ens ha semblat detectar-ho. CaixaForum Girona presentava fins aquest agost, a la Fontana d'Or, les tècniques amb què PIXAR Animation Studios crea els seus personatges cinematogràfics. També s'ha comentat molt positivament la instal·lació «Incerta via», a la Casa de Cultura, amb obra de set artistes que forma un discurs únic sobre la fragilitat de l'ésser humà i el seu pas pel temps. Inquietant, suggeridor, el muntatge reconcilia l'espectador amb l'art contemporani, sovint massa allunyat de l'estètica i massa proper a l'astracnada. No ha estat aquest el cas...

>> Un aspecte de la instal·lació «Incerta via», a la Casa de Cultura.

Menys debat i més batre | I les arbitrarietats i derives de l'Administració local continuen pel bon camí, vist que en el ple del 10 de maig passat es

dedicava gran part del temps a debatre entelèquies de poca o gens relació amb la feina que se suposa que ha de fer un consistori: ni la salut mental del jovent arran de la pandèmia ni els esforços per aturar l'armament nuclear encaixen en un debat municipal que es vulgui productiu. Mentrestant, continua en la més completa indefinició la propietat del terreny denominat *Illa del Ter*, precari aparcament per als usuaris de l'Auditori; es perpetua l'embut de cotxes, bicicletes i passejants al vial que creua Sant Daniel, estret i amb poca visibilitat; la saturació de La Sopa «ja fa escudella», com dèiem a casa d'un assumpte que s'allargava massa; i l'ocupació d'habitatges, a Santa Eugènia i a Sant Narcís, està passant d'un *allegro andante* a un *fortissimo* que ja clama al cel. Es van fent estudis, plans i recomptes sobre el sensellarisme, però se'n troba a faltar un d'igualment interessant: el del pocavergonyisme i l'incivisme en augment.

EL PLA DE L'ESTANY

Text i foto > **XAVI XARGAY I OLIVA**

Ganxet | No costa gens imaginar una dona gran fent ganxet vora la llar o prenent la fresca a la porta del carrer, mentre aconsella a la seva neta que no vagi sola al bosc o controla el moviment de les veïnes, amb les ulleres rodones just a la punta del nas. Però les ganxeteres conegudes com *Les guerrilleres del ganxet* no són ni velles ni temen per la seva neta bosquetana. Són dones pladestanyenques que han fet de la seva afició un art de masses. Des de fa temps que intervenen en espais públics banyolins, tapant, com cristos del ganxet, arbres, la rotonda de davant la Clínica, la font de davant l'Ajuntament i la pesquera oficina de turisme o intervenint en el Temps de Flors gironí de 2018. Aquesta vegada, però, s'han superat. Més de seixanta dones de la comarca han aprofitat el confinament per teixir les trenta mil flors de ganxet per cobrir les parets de les quaranta-quatre arcades de la plaça Major banyolina i transformar-la en un cant de color, en un equilibri ro-

tund entre la lleugeresa del teixit i l'aspror de la pedra. Des de mitjan maig fins a finals d'agost, la plaça Major banyolina és acolorida i etèria, nova, gràcies a les ganxeteres i guerrillers. El muntatge s'ha fet coincidint amb l'Exposició de Flors de Banyoles.

>> Arcades de la plaça Major banyolina cobertes amb flors de ganxet.

Treure el nas | De mica en mica, vacuna a vacuna, la gent de la comarca comença a sortir, i no tan sols per fer esport. A Cornellà del Terri han estrenat la programació cultural regular de La Conillera, amb els espectacles *El bon policia* (adaptació d'un text de Rusiñol) i *La vaca que canta*. A Palol de Revardit, el Festival Recòndit ha permès veure el concert de petit format del duet Mireia Vives i Borja Penalba, i l'exposició de Jordi Bosch «Barraca». La mostra de pintura i escultura «40 anys pujant a la mina i Cariatides». La 17a edició de l'(a)phònica ha presentat trenta-tres activitats, la majoria de les quals gratuïtes, amb el Mercat de Música Viva de Vic, el Festival Poesia i + o el Conservatori Liceu de Barcelona, entre d'altres. Enguany la imatge del festival s'ha relacionat amb uns gelats que la Golafreia Janeret ha materialitzat en una línia de polos de tres gustos (mango i maduixa, vainilla i xocolata, i regalèssia).

EL RIPOLLÈS

Text i foto > EUSEBI PUIGDEMUNT

Planoles i Beget | Aquesta crònica comença pels dos pobles més petits del Ripollès: per Planoles perquè de cara al proper curs escolar obrirà l'escola bressol, que comptarà amb els serveis d'un tècnic en educació infantil proporcionat pel Departament d'Edu-

ció, i per Beget perquè els representants de l'Ajuntament de Camprodon, al qual pertany administrativament Beget, es van desplaçar a Madrid per recollir el guardó que l'acredita com un dels onze pobles més bonics de l'Estat espanyol. Val a dir que és l'únic poble de les comarques gironines que ha rebut aquesta distinció i també l'únic poble que s'ha afegit de Catalunya el 2021.

En el capítol d'infraestructures són diversos els punts d'atenció de la comarca. El primer és que el Pla de Roldalies 2020-2030 preveu actuacions en tot el traçat de la línia fèrria, des de l'inici fins a la Cerdanya, per tal de garantir-ne la seguretat i la fiabilitat, com per exemple les obres per reforçar els forjats del pont del tren de Ripoll, que es considera d'alt risc per als vianants i que ha registrat uns quants accidents mortals. El segon, i també a Ripoll, és que la central hidroelèctrica de la Corba ha instal·lat els primers cargols d'Arquimedes de Catalunya, un giny que permet conduir l'aigua en baixada i generar energia elèctrica al mateix temps que possibilita el correcte alliberament del cabal ambiental i el pas de peixos sense perills.

>> Beget, que ha estat distingit com un dels onze pobles més bonics de l'Estat espanyol.

Millora d'infraestructures | A la vila de les abadesses, són tres les notícies que tenen a veure amb la millora de les infraestructures existents. L'una és la decisió de l'Ajuntament santjoaní d'arranjar la palanca de la Batllia, que creua per sobre el riu Ter, lloc de pas de molts passejants i que presenta serioses deficiències. Aquesta decisió ha estat possible gràcies als primers pressupostos participatius. L'altra és l'arranjament de la carretera que puja a l'ermita de Sant Antoni, que està en molt mal estat a causa de la inestabilitat del terreny. La darrera és la finalització de les obres d'urbanització del

polígon industrial de la Colònia Llaudet, prevista per al mes de juny.

A la població de Surroca-Ogassa s'han posat en marxa diverses actuacions necessàries per al municipi: asfaltar l'avinguda de les Mines, instal·lar sis noves columnes d'enllumenat públic, fer un dipòsit d'aigua i canviar el sistema de cloració.

A Vallfogona de Ripollès, gràcies a les subvencions provinents del PUOSC, també s'estan duent a terme obres de millora de la pavimentació i del clavueram d'alguns dels carrers i de la xarxa d'aigües del veïnat d'Avall.

A la Vall de Núria, cal destacar l'aposta de FGC per desplegar l'energia geotèrmica a totes les instal·lacions del recinte.

L'Agència Catalana de l'Aigua, l'ACA, ha destinat 5,2 milions d'euros per sanejar les aigües residuals de la comarca, amb la construcció de cinc futures depuradores a les poblacions de la Ral, Toses, Gombrèn i Rocabrúna, i per redactar el projecte de la depuradora de Campelles.

I, per acabar, dues nòtules de cultura. El Curs de música Isaac Albéniz de Camprodon ha tingut lloc entre els dies 6 i 11 de juliol, en el marc del XXXVI Festival de Música Isaac Albéniz. I enguany s'ha commemorat el vintè aniversari de l'Arxiu Comarcal del Ripollès. Al llarg d'aquests vint anys d'existència els seus fons no han parat d'incrementar-se gràcies a les contínues aportacions de nous fons documentals. Les propostes de cara a un futur immediat passen per la digitalització dels seus fons i per dur a terme una diagnosi de la situació documental dels ajuntaments de la comarca.

LA SELVA

Text i foto > JOAN DOMÈNECH

Tossa de Mar: Sant Grau ja té llibre | El santuari de Sant Grau està situat al cim del puig de ses Cadiretes, a 360 metres d'altitud, a l'inici de l'anomenada *Vallpresona*, topònim que ja evidencia com devia ser de feréstec el lloc quan s'hi fundà l'ermita, esmentada ja al segle XV, quan l'ermità Jaume Corbera la restaurà. Posteriorment, després de la Guerra del Francès, el re-